

کیلان امروز

امروز و هرروز با گیلان امروز

۰۱۳۳۲۲۶۸۱۱۵ ۰۱۳۳۲۲۶۸۱۱۵

Gilan-today.com

نگاه روز

سناریوی نخ‌نمایی تهدید ایران، فریب انتخاباتی تازه ترامپ

بخش سیاسی- دونالد ترامپ که این روزها در آستانه برگزاری انتخابات ریاست جمهوری آمریکا برای رهایی از مخمصه‌های متعدد داخل کشورش به هر ترند تبلیغاتی متوسل می شود، این بار ادعای کذب یک رسانه آمریکایی علیه ایران را دستمایه فریب های انتخاباتی اش قرار داده است.

رئیس جمهوری آمریکا سه شنبه در صفحه توئیتر خود، به ادعای تارنمای نشریه پولیتیکو مبنی بری قصد ایران برای ترور سفی آمریکا در امریکای جنوبی اشاره کرد و لفاظی هایی درباره این ادعای بی اساس مطرح کرد؛ ادعایی که نه مستندی بر آن ارائه شد و مقامات ایران و حتی آفریقای جنوبی هم به سرعت آن را تکذیب کردند.

تظاهرات گسترده مردم آمریکا علیه رویکردهای نژادپرستانه ترامپ، سوءمدیریت مرگبار و ناتوانی دولت او در مهار شیوع کرونا، آتش سوزی های گسترده در این کشور که آمریکایی ها سیاست های ضدمحیط زیستی ترامپ را عامل آن می دانند و ... از جمله مواردی است که باعث اфт محبوبیت او نزد مردم آمریکا در آستانه انتخابات شده است.

«لونا انجینکنگله» سخنگوی وزارت خارجه آفریقای جنوبی روز گذشته در گفت و گو با تارنمای خبری «بلومبرگ» نسبت به ادعای مطرح شده از سوی مقام آمریکایی در گزارش نشریه «پولیتیکو» در مورد طرح ایران برای ترور سفیر آمریکا در «پرتوریا» اظهار شگفتی و بی اطلاعی کرد.

«سعید خطیبزاده» سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران نیز با رد اتهامات مطروحه در گزارش سفارشی، مغرضانه و هدفمند منتشر شده در یکی از رسانه‌های آمریکایی که تلاش دارد برای واقعی نشان دادن آن به اظهارات یک مقام به ظاهر دولتی آمریکا استناد کند، گفت: به مقام‌های آمریکایی توصیه می‌کنیم از توسل به روش‌های تکراری و پوسیده برای فضاسازی ضدایرانی در صحنه بین‌المللی دست بردارند.

ترامپ که تصور می کند با طرح چنین اتهاماتی شاید بتواند تا حدی خود را از مخمصه گرفتاری های خود در داخل آمریکا خلاصی کند، در توئیتر خود مدعی شد طبق گزارش رسانه های آمریکا، ایران احتمالا درحال برنامه ریزی یک ترور یا حمله دیگری به آمریکا برای انتقام سردار سلیمانی است. او درحالی واژه نفرت انگیز ترور را به ایران نسبت داد که خودش شخصا دستور ترور سردار سلیمانی را صادر کرده بود.

ترامپ که کابوس تبدیل شدن پایگاه عبان الاسد با غرش موشک های ایران را بخوبی به یاد دارد، در توئیت امروز خود که می تواند ناشی از بیم او ازانتقام سخت ایران نیز باشد، نوشته است هر حمله از سوی ایران به هر شکلی علیه آمریکا هزار برابر پاسخ داده می شود .

مایک پمپئو وزیر خارجه آمریکا نیز که از مدت‌ها پیش با همکاری اتاق فکرای تروریستی واشنگتن، طرح متهم کردن دیپلمات‌های ایران به انجام آنچه عملیات‌های تروریستی خوانده‌اند، ادعای یک رسانه علیه ایران را دستمایه تکرار اتهامات خویش ساخت. مایک پمپئو شامگاه دوشنبه در گفت‌وگو با فاکس نیوز ارگان رسمی حامی دولت دونالد ترامپ، این ادعا را در پاسخ به آنچه که تارنمای پولیتیکو روز گذشته مطرح کرد که ایران قصد ترور سفیر آمریکا در آفریقای جنوبی را داشته است، تکرار کرد.

وزیر خارجه آمریکا که به دنبال افزایش سطح تنش با ایران در پی ناکامی‌های مکرر در سازمان ملل متحد است، بدون آنکه صحت این ادعا را تأیید کند، گفت: من نمی‌توانم مقیاسه مسئله اطلاعاتی نظر بدهم اما آنچه می‌توانم بگویم این است که جمهوری اسلامی ایران در همه ترورهای سراسر جهان دخالت دارد.

پمپئو که سه سال است به طور مداوم این جملات اهانت‌آمیز را متوجه مردم ایران ساخته که آنها سردمدار ترور در جهان هستند، ادامه داد: آنها مردم اروپا و دیگر بخش‌های جهان را ترور کردند. ما این ادعاها را جدی می‌گیریم و هر کاری که برای حفاظت از کارکنان وزارت خارجه و هر آمریکایی دیگر اعم از نیروی دریایی، ملوانان یا دیگر بخش‌ها لازم باشد به عمل می‌آوریم.

وی که به روشنی مسئولیت توصیه به ترامپ برای عملیات تروریستی علیه سردار شهید قاسم سلیمانی را بارها پذیرفته است، اضافه کرد: ما برای جمهوری اسلامی ایران بسیار روشن کردیم که این قبیل فعالیت‌ها، حمله به آمریکایی‌ها در هر زمان و هر جایی که باشد، اعم از دیپلمات‌ها، سفرا و کارکنان دولت، به هیچ وجه پذیرفتنی نیست.

بخش سیاسی- شواهد و قراین نشان می‌دهد طرح پیش فروش نفت که از سوی دولت به عنوان «گشایش اقتصادی» از آن یاد می‌شد به بن بست خورده است و حتی ممکن است از دستور کار خارج شود. ظاهرا فشارها برای کنار گذاشتن آن به نتیجه رسیده است.

دو نقل قول متناقض در مورد فروش اوراق سلف نفتی منتشر شد. ابتدا به نقل از اسحاق جهانگیری، معاون اول رییس جمهور گفته شد این طرح به دلیل برخی نا هماهنگی‌ها از دستور کار دولت خارج شده است، پس از آن دفتر جهانگیری اصلاحیه داد و اعلام کرد که او گفته هنوز این طرح در دستور کار دولت است. با این حال کلیت سخنان جهانگیری نشان می‌دهد این طرح در موقعیت مناسبی قرار ندارد.

نقل قول بحث برانگیز جهانگیری درباره طرح فروش اوراق سلف نفتی به نقل از خبرگزاری مهر این بود «متأسفانه این طرح که گفته می‌شد می‌تواند تا ۱۴۰ هزار میلیارد تومان درآمد برای دولت ایجاد کند، به دلیل برخی ناهماهنگی‌ها از دستور کار خارج شد، اما باید در بوجه سال آینده طرح‌ها و ایده‌های مشابهی که بتواند درآمد لازم را برای دولت ایجاد کند، تدوین شود.»

بسیاری دیگر از خبرگزاری‌ها از جمله خبرگزاری دولتی ایرنا نیز این اظهار نظر را منتشر کرده بود. این خبر توسط رسانه‌های دیگر بازنشر شد و بازتاب وسیعی یافت. ساعتی پس از آن دفتر معاون اول رییس جمهور سخنان جهانگیری را اینگونه اصلاح کرد «علی رغم طولانی شدن فرآیند بررسی این طرح و نیز لزوم ایجاد هماهنگی با سایر قوا، طرح مذکور از دستور کار دولت خارج نشده است و دولت همچنان بر اجرای آن اصرار داشته و پیگیری‌های لازم را انجام خواهد داد.»

با وجود صدور این اصلاحیه شواهد نشان می‌دهد شرایط اجرای طرح پیش فروش نفت آماده نیست.

موضوع «گشایش اقتصادی» پس از برگزاری جلسه شورای هماهنگی اقتصادی سران قوا در ۱۵ مرداد از سوی حسن روحانی اعلام شد. او وعده داد از هفته آینده با تأیید مقام عظم رهبری این اتفاق رخ خواهد داد. در همان روزها بحث گشایش اقتصادی از زبان محمد باقر قالیباف رییس مجلس، محمود واعظی رییس دفتر روحانی و نوبخت معاون رییس جمهور نیز مطرح شد. اما به کلیات آن اشاره نشد.

اختلافات میان قوا بر سر اجرای طرح فروش اوراق سلف نفتی

گشایش اقتصادی چه بود؟

از لحظه اعلام خبر گمانه‌زنی‌ها درباره آن آغاز شد، اما در نهایت با اشارات نمایندگان مجلس رسانه‌ها و ناظران به این جمع‌بندی رسیدند که محور اصلی این «گشایش اقتصادی» پیش فروش نفت خام به مردم است.

براساس اطلاعات منتشر شده در این طرح در مجموع ۲۲۰ میلیون بشکه نفت فروخته می‌شود. براساس قیمت نفت ارزش این طرح ۱۹۰ تا ۲۰۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شد. گفته می‌شد سررسید این اوراق دو یا سه ساله خواهد بود و سود تضمین شده آن با سود سپرده گذاری بانکی معادل ۱۸ تا ۱۹ درصد است تا خریداران از بابت زیان آتی نگران نباشند.

دولت این طرح را برای جذب نقدینگی سرسام آور موجود در نتیجه کنترل تورم و همچنین جبران کسری بودجه خود مطرح کرده است. این شیوه جبران کسری بودجه حداقل اثرات تورمی ندارد.

این اولین بار نبود که دولت برای حل مشکلاتش به دنبال پیش فروش نفت می‌رود. در سال ۹۱ در دولت محمود احمدی‌نژاد در شرایطی تحریمی، طرحی مشابه مطرح شد. اما آن طرح پس از مخالفت هابفراوان هیچگاه اجرایی نشد.

منتقدان چه می‌گویند؟

با بالا گرفتن گمانه‌زنی‌ها درباره گشایش اقتصادی انتقادات و شبهات نیز افزایش یافت. بیشترین انتقاد از جانب اصولگرایان بود. امیرحسین قاضی‌زاده، نایب رئیس مجلس، در این باره گفت: «اوراق سلف نفتی کشور را در مقابل تحریم‌ها آسیب پذیرتر و شکننده‌تر می‌کند و حتی در آینده جیب مردم را تنگ‌تر خواهد کرد؛ مضاف بر اینکه این اقدام با اسناد بالادستی از جمله اقتصاد مقاومتی هم مغایر است؛ بنابراین در صورت تأکید و اصرار دولت، مجلس از اختیارات خود به نفع مردم استفاده می‌کند.»

اصولگرایان نگران این بودند که اجرای این طرح برای دولت آینده مشکل آفرین شود.

محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس، تعهد منتقل شده به دولت بعدی شامل اصل و سود متعلقه به اوراق را بر مبنای فروش ۲۰۰ میلیون

درون گفتمان انقلاب هستند و در جلسه قم نیز تصمیم گرفته شد که به صورت نهایی با جلیلی صحبت شود. این تصمیم به سمع و نظر شورای فقها رسیده و تصویب شد.

بسیاری از جلیلی به‌عنوان یکی از افرادی که می‌توانست به حضور در انتخابات مجلس راه ریاست مجلس را هم پی بگیرد، یاد می‌کردند؛ اما او در آن انتخابات هم نیامد

تا گمانه‌زنی‌ها بر عزم برای انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ تقویت شود و اکنون که خبرهایی مبنی بر رایزنی برخی نیروهای پایداری با آیت‌الله مصباح به گوش می‌رسد این احتمال بیش‌ازپیش تقویت می‌شود که این عضو سابق جبهه پایداری نامزد طیف مهمی از اصولگرایان در انتخابات سال آینده باشد.

اما این تمام داستان نیست چرا که این مرد سیاست خارجی دور کشورمان یک رقیب سرسخت دارد و او کسی نیست جز محمد جواد ظریف.

گزینهای «ظریف» روی میز اصلاح طلبان

صحت امروز و دیروز نیست، بلکه مدت‌هاست که نام ظریف برای ریاست جمهوری مطرح است؛ او که سابقه وزارت امور خارجه در دولت‌های یازدهم و دوازدهم را در کارنامه خود دارد حالا اتفاقات بسیاری را رغم زده که باعث شده نام او برای ریاست جمهوری تقویت شود؛ یکی از این اتفاقات عدم حضور او در جلسات هیات دولت بود و دیگری حضور او در کنگره حزب ندا که برخی مدعی شدند این حضور نشانگر آن است که او سعی دارد تحرکاتی در عرصه سیاست داخلی داشته باشد تا برای سال ۱۴۰۰ زمینه را فراهم کند. موضوعی که باعث شد تا تحلیلگران سیاسی واکنش‌های

بشکه نفت به ارزش ریالی ۱۶۰ هزار میلیارد تومان، بیش از ۲۶۰ هزار میلیارد تومان محاسبه کرده است.

بسیاری از نمایندگان هم معتقد بودند این اقدام با تأیید مجلس امکان پذیر است و دولت باید این موضوع را در لایحه بودجه به مجلس ارائه کند نه اینکه در جلسه سران قوا آن را مطرح نماید. حمیدرضا حاجی‌بابایی، رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس در این باره گفت که در بودجه سال ۱۳۹۹ هیچ مجوزی برای فروش نفت وجود ندارد.

در همین حال همان زمان ابوالفضل ترابی، نماینده نجف‌آباد مدعی شد محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس و ابراهیم رئیسی رییس قوه قضائیه ایران در نامه‌ای به رهبر انقلاب مخالفت خودشان را اعلام کرده‌اند. ادعایی که توسط قوه قضائیه رد شد، اما قالیباف درباره آن سکوت کرد.

ابوترابی گفت که دولت در جلسه سران قوا موضوع فروش اوراق سلف نفتی را به گونه‌ای دیگر مطرح کرده و در اجرا به شیوه‌ای دیگر اجرا می‌کند. او افزود سران دو قوه به رهبر انقلاب نوشته‌اند «آنچه در جلسه سران قوا صحبت شده با آنچه به صورت کتبی به آن‌ها ابلاغ شده تفاوت دارد و بنابراین آن‌ها مخالف آن هستند.»

توقف اجرای طرح و اختلاف بین دولت و دو قوه دیگر

با بالا گرفتن انتقادات و اعتراضات مدیرعامل بورس انرژی زمان عرضه «اوراق سلف نفتی» را اعلام کرد، اما او تأکید کرد که این طرح به بحث گشایش اقتصادی رییس جمهور ارتباطی ندارد.

با وجود اینکه زمان پیش فروش نفت اعلام شده بود، ناگهان خبر رسید که طرح جنجالی دولت فعلا به تعویق افتاده است.

۲۶ مرداد ماه شرکت بورس انرژی در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: «به اطلاع می‌رساند با عنایت به تغییر برنامه زمانبندی عرضه اولیه اوراق سلف موازی استاندارد نفت خام صادراتی در نامه‌های معاملاتی «سنفت ۰۰۲» و «سنفت ۰۰۳»، پذیره‌نویسی این اوراق به تاریخ دیگری موکول شده است.»

از آن تاریخ تا امروز زمان جدیدی برای عرضه اوراق سلف نفتی اعلام نشده است. رییس جمهور و دیگر مقامات دولت نیز کمتر درباره آن سخن می‌گوید.

روز ۳۰ مردادماه حسن روحانی توضیحاتی داد که نشان می‌دهد طرحش به بن بست خورده است. او گفت: «برای فروش نفت طرحی در نظر گرفته شد و در سه قوه نیز این طرح مورد بحث و بررسی قرار گرفت و دولت این طرح را ۱۰۰ درصد به نفع کشور می‌داند و بهترین راه تأمین مالی و بهتر از اوراق است.

او تأکید کرد: «از طرفی این طرح تو دهنی به آمریکااست. زیرا آمریکا می‌خواهد نفت فروخته نشود، ولی اگر روسای دو قوه دیگر حمایت و موافقت کردند، طرح اجرایی آن را عملیاتی می‌کنیم. اگر هم موافقت نکردند پیگیر طرح‌های دیگر خواهیم شد.»

با وجود اصلاح سخنان جهانگیری به نظر می‌رسد این طرح به بن بست رسیده است.

سه ایراد به طرح

ظاهرا این طرح با سه ایراد از سوی مجلس و قوه قضائیه رویه‌ور شده است. بر اساس گزارش‌ها در پیشنهاد دولت مطرح شده است «اگر خریدار اوراق در پایان سررسید نتوانست نفت را تحویل بگیرد این گزینه وجود داشته باشد که

شرکت ملی نفت از طرف خریدار وکالت فروش داشته باشد.»

اما نظر کارشناسان و مسئولان دو قوه دیگر این است که فروش تعهدی از سوی شرکت ملی نفت حذف و فروش نقدی جایگزین آن شود. در این حالت خریداران، نفت خود را در بورس انرژی عرضه کنند و پالایشگاه‌ها الزام به خرید داشته باشند. دولت می‌گوید که خریداران در صورتیکه موقعیتی برای صادرات داشته می‌توانند قبل از سر رسید نفت خود را تحویل بگیرند، اما کارشناسان دو نهاده دیگر اعتقاد دارند باید سررسید دو ساله به طور کامل رعایت شود و تا قبل از سررسید امکان تحویل فیزیکی کالا فراهم نباشد.

اختلاف سوم این است که در پیشنهاد اولیه دولت برای خریداران کف نرخ سود در نظر گرفته شده است. در این حالت اگر ارزش اوراق در سررسید کمتر از ارزش زمان پیش خرید بود دولت علاوه بر بازگشت اصل رقم یک نرخ سود ثابت هم به خریداران پرداخت کند.

البته این نرخ سود نباید از نرخ سود بلندمدت در سررسید بیشتر باشد. این پیشنهاد با هدف جذاب سازی اوراق در طرح گنجانده شده است. اما منتقدان می‌گویند این سیاست هزینه‌ها بر دولت آینده را بیشتر می‌کند و بنابراین بهتر است سیاست پرداخت سود کنار رود.

آیا انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ عرصه رقابت مردان سیاست خارجی می‌شود

مختلفی به آن نشان دهند؛ برای مثال محمدصادق جوادی حصار فعال اصلاح طلب طی گفت‌وگویی در این باره گفته است: «بندا باید به این نکته اشاره کنم که آقای ظریف کاملا پتانسیل حضور در جایگاه ریاست جمهوری را دارند. زیرا به هر حال وقتی فردی در جایگاه وزارت امور خارجه قرار می‌گیرد، نشانگر آن است که این فرد تسلط کافی به مسائل بین المللی و منطقه‌ای را دارد. ضمن اینکه آقای ظریف تا حدودی هم به مسائل اقتصادی، بازرگانی و سرمایه گذاری واقف هستند و به مسائل داخل کشور هم اشراف دارند؛ بنابراین من بعید می‌دانم با توجه به خصوصیات آقای ظریف کسی تردیدی در این داشته باشد که صلاحیت ریاست جمهوری را دارند.»

او در ادامه درباره اینکه آیا او کاندیدای جریان اصلاحات است تأکید کرده که از الان نمی‌توان با قطعیت گفت آقای ظریف گزینه مورد حمایت اصلاح‌طلبان است یا خیر، اما می‌توان گفت که ایشان یکی از گزینه‌های هستند که شرایط لازم برای حمایت اصلاح‌طلبان را دارند. زیرا بر هر حال اصلاح‌طلبان شخصیت‌های با تجربه و کاردان مثل آقای ظریف کم ندارند؛ اما باید صبر کرد و دید فضای انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۴۰۰ به کدام سمت و سو می‌رود. علاوه بر این علی صوفی وزیر تعاون دولت اصلاحات احتمال حضور ظریف در عرصه ریاست‌جمهوری به عنوان کاندیدای اصلاح طلب راد نکرده و گفته بود: هر چند دیپلمات‌ها از ورود به جناح‌بندی‌های سیاسی منع هستند، اما گرایشات سیاسی آقای ظریف اصلاح‌طلبانه محسوب می‌شود. آقای ظریف با آقای روحانی کاملاً فرق دارد؛ چون آقای روحانی پیشینه اصولگرایی دارد، اما این ویژگی در کارنامه آقای ظریف دیده نمی‌شود. عباس سلیمی‌نمین تحلیلگر اصولگرا و مدیر دفتر مطالعات و ثبت تاریخ ایران و مدیر سابق روزنامه کیهان هوایی هم کسی بود که ظریف را مناسب‌ترین گزینه برای اصلاح‌طلبان می‌داند و می‌گوید: «در بین آقایان محسن هاشمی، اسحاق جهانگیری، علی لاریجانی و محمدجواد ظریف، به نظر من آقای ظریف بیشترین شانس را دارد که از طرف اصلاح طلبان در انتخابات سال ۱۴۰۰حمایت شود چون حوزه کاری‌اش سیاست خارجی بود و عملکرد دولت در حوزه داخلی زیاد تأثیر منفی بر دیدگاه عمومی از او برجای نگذاشت.

تا چه پیش آید زین پس ...

با این حال تجربه نشان داده که گذر زمان همواره ابستن اتفاقات دور از ذهن است که نمی‌توان از قبل آنها را پیش بینی کرد، اینکه جلیلی و ظریف دو تن از مردان سیاست خارجی با رویکردهایی کاملاً متفاوت بر کرسی‌های مناظره انتخاباتی تکیه خواهند زد یا خیر اتفاقی است که همچنان در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و باید منتظر ماند و دید که آیا انتخابات ۱۴۰۰ عرصه رقابت مردان سیاست خارجی خواهد بود یا سرنوشت دیگری رقم می‌خورد؛ الخیر فی ما وُقع...